

Vrátkovské listy

Ročník 2011

04 - červen

**Podletí – ten krásný čas vlahých podvečerů a
dlouhých nocí trvajících až do rána bílého...**

V sobotu 18. června si dali na hřišti dostaveníčko Vrátkovští i jejich hosté z blízkého i vzdálenějšího okolí u příležitosti Dětského dne. Odpolední sportovně-kulturní hry a večerní diskotéku pro dospělé pořádal Obecní úřad jako jednu z akcí oslavujících 650. výročí historicky doložené zmínky o naší obci. Přesto, že tlaková níže přinesla uplakané počasí, na tvářích účastníků zářily hřejivé úsměvy. Děti od 15. hodiny postupovaly vícebojem – malí závodníci poslepu procházeli lany ohraničeným koridorem, lovili na udici rybky z kbelíku, trefovali se kroužky na kolíčky, míčem do basketbalového koše i na tyčkou vytyčený cíl koulemi pétanque; závodili na vozítkách v křivolaké dráze a pod stanovou stříškou předváděli výsledky svých výtvarných sklónů. V závěru odpoledne s přehledem našli i tři sladkými poklady napěchované barevné vaky.

Jak už tak dětem déšť prospívá

rostou nám do krásy a k radosti

Dospělí si pochvalovali péči, kterou zastupitelé věnovali přípravě a organizačnímu zabezpečení příjemného sobotního odpoledne a podvečera. Vyhrávala hudba pana Váni, lahodící sluchu všech zúčastněných, která s postupujícím večerem ponoukala krevní oběh rozeznávajícími rytmy dospělé publikum k oslnivým tanečním kreacím. O zahnání žízně se postaral provozovatel Vrátkovské hospody – jak pod stanem na hřišti, tak pod pevnou střechou v restauraci. Něco malého k zakousnutí nabízel ve vynikající kvalitě a s milou obsluhou paní, provozující pojiždnou prodejnu. Zábava trvala do pozdních nočních, až téměř ranních hodin a všichni odcházeli s pocitem příjemně stráveného víkendového podletního dne a večera ☺.

Vyhrála především sousedská sounáležitost, proto by taková odpoledne měla probíhat častěji. Úsilí, které organizátoři vynakládají, jednoznačně prospívá přátelským vztahům v obci. Neformální debaty pomáhají vzájemnému pochopení a tanec uvolňuje emoce lépe, než hádky vedoucí k nepochopení.

Moc se nám to líbilo ☺

Obci Vrátkov se podařilo prosadit projekt revitalizace vodní nádrže na Dolním Vrátkově, včetně dotace z fondu SZIF (Státní zemědělský intervenční fond). Cílem projektu je kromě zajištění bezpečnosti a funkčnosti požární nádrže i vytvoření kulturního prostoru pro obyvatele Vrátkova i pro poutníky, využívající cykloturistickou trasu, Vrátkovem procházející. Předpokládané vypsání veřejné soutěže pro dodavatele ušetří prostředky obecního rozpočtu. Budeme se těšit na příjemné místo veřejného prostoru, sloužící nejen protipožární bezpečnosti Dolního Vrátkova, ale i procházkám a setkávání sousedů, posezení na lavičkách a potěšení z kvetoucích dřevin místního původu a charakteru.

Možná leckoho z Vás napadne, že jsou i jiná místa v obci, která si zasluhují péče a obnovy.

**Prosíme Vás, nerozpakujte se, a své náměty
adresujte zastupitelům
nebo občanskému sdružení Rozvoj Vrátkova!**

**Všichni se snažíme zpříjemnit a zkvalitnit život ve
Vrátkově!**

Mnozí z vás si v dlouhých zimních večerech pročítají Kroniku Vrátkova ☺. Pro ty, kteří ji ještě nepřečetli, přinášíme alespoň zkrácené znění některých partií:

Nejprve se budeme ptát, co vlastně jméno naší vsi značí? Slova jsou klíče k dvířkům poznání. Máme-li správné klíče, odemkneme jimi všechna dvířka zamčená...

Jméno Vrátkov může mít původ dvojí:

Buď odvozený od vlastního jména:

Byl kdysi kdosi, který jmenoval se Vratek (spíše třeba Vratislav; jako Bolek – Boleslav) a jemu patřilo místo, kde nyní žijeme; byl to člověk, který o místa, kde nyní žijeme, pečoval a měl je k radosti a užitku. Není ten Vratek zapsán v knihách, ale jeho jméno zůstalo a on svým jménem zůstává s námi.

Ještě je další vysvětlení pro jméno naší vsi:

Byla tu kdysi dávno jakási vrátka – průchod, který měl pro lidi, kteří zde žili, velký význam – a proto i ves, která tu vznikla, pojmenovala se podle toho, co bylo pro ně nejdůležitější.

Lidská paměť je krátká; nevíme jistě, ani jestli byl Vratek, ani jestli byla vrátka – je tu teď Vrátkov a pokusíme se ponořit se do minulosti, až tam, kam dosáhneme v písemných záznamech.

První zmínka o obci pochází z roku 1361. Tehdy byla vlastníkem dvora „in Wratkow“ boleslavská kapitula. Založil ji v Staré Boleslavi krátce po roce 1039 český kníže Břetislav I. spolu s bazilikou sv. Václava. Byl to akt pokání, které mu uložil papež Benedikt IX. za válečnou výpravu do Polska, odkud přinesl ostatky sv. Vojtěcha. Úkolem kapituly bylo od počátku pečovat o poutní místo spojené s mučednickou smrtí sv. Václava a šířit úctu k tomuto přednímu patronu českého národa. Další písemný záznam pojednává o tom, že Vrátkov byl až do roku 1582 v držení pana Václava Gyntera z Moren, jehož náhrobek dodnes je na hřbitově Tismickém. Pan Ychtryc z Ychtryc prodal ves Vrátkov, součást svého dědictví, městu Český Brod roku 1592.

Budete-li se zajímat o heraldiku, potom vězte, že erbem pana Gyntera z Moren je štít zlatý, v něm mouřenína trup až po pás, ve špičatém klobouku, se šípem v ruce, týž trup co klenot. Erbem pana Ychtryce jest štít rozpoltěný, stříbrný a modrý, na něm dva zlaté klíče křížem, klenotem stříbrné a modré rohy.

Město Český Brod o panství Vrátkovské přišlo po bitvě na Bílé hoře v roce 1623. Tehdy koupil obec Vrátkov Karel, kníže Lichtenštejn. Koupě ta byla zpochybňována a mnoha spory prošla, jak v době válečné a nejisté bylo obvyklé. Ani tichý Vrátkov neušel pohromě, během válečných let švédská vojska tvrz Vrátkovskou i ves jí příslušející zloupili a vypálili.

Z doby kolem roku 1672 pochází i zmínka o studni, zvané obecnice, která náležela tvrzi Vrátkovské a jediná zbyla po vyplenění Vrátkova švédským vojskem. Tato studna, přes 20 metrů hluboká, zásobovala vodou polovinu obce. Studna byla ohrazena obrubní ze silných klád, vysokou asi 60 cm. Na rumpálu, opatřeném po obou stranách klikami k točení, pohybovaly se na silném řetěze dva železem pobité okovy. Při otáčení rumpálu klesal prázdný okov dolů a okov druhý, naplněný vodou stoupal nahoru. Voda pro domácí spotřebu a pro dobytek nosila se od studně na tyči, zvané pověrek, ve štandlících, opatřených uchy. Těmi se pověrek prostrčil a nesl se na ramenou. U studně býval při větší spotřebě vody, hlavně v létě, zvláště ve večerních hodinách, veliký nával a kdo dříve přišel, měl při čerpání přednost. Při tom všem ovšem docházelo mnohdy k nedorozuměním, při nichž i pověrky bývaly účinným „argumentem“. Čerpání vody okovem bývalo velice nebezpečné, zvláště v zimě, kdy byla obruba a celé okolí studny pokryté ledem.

V roce 1901 přistoupili hospodáři Kvíz, Fottové a Beneš k vybudování svépomocí přívodu vody trkačem ze Zahrad, kterým hnala se voda do nádrže a

odtud se rozváděla do stavení. Tento způsob zásobování vodou byl však poruchový, proto záhy začali hospodáři budovat studně vlastní, pro každý statek samostatné. Narazili na vydatný pramen, který tyto studny zásobuje dostatkem vody dodnes.

Po celou dobu žili ve Vrátkově lidé.

V zápisech archívů jsou zmiňováni Jakub Labš, s gruntem výjezdním, chalupa Jana Honěného, grunt výjezdní a chalupa Václava Skalníka a chalupa Jana Vyšaty, kteří byli zřejmě hospodáři, vrchností a svými schopnostmi povolání k hospodaření s majetkem knížecím ve Vrátkově.

V letech 1710 až 1739 jsou zaznamenána jména Vrátkováků v knihách českobrodských: Šíl, Procházka, Vocásek. Z roku 1739 pochází historka o uřezání ocasu volovi, Janu Svobodovi patřícímu, činu, kterého se dopustila na pastvě nezvedená omladina vrátkovská. Jen jeden z viníků potrestán šatlavou byl: Forgač – nemajetný. Poškozený Svoboda peněz nedostal, neboť otcové synků měšťanských platiti nechtěli a rychtářské rameno spravedlnosti na ně nedosáhlo.

V záznamech českobrodských stojí, že v roce 1788 se stal českobrodským měšťanem Franc Grundler z Vrátkova a změnil své jméno na Klinder. V tomtéž roce ze záznamů jsou známa jména Votýpka - rychtář, Macek, Vyšata a Šíl – volenci.

Dobu kolem roku 1880 v kronice Vrátkova zaznamenal pan Václav Moravec, na základě vzpomínek svých a svých předků. Obec v té době čítala jen 42 popisných čísel. V kronice jsou zaznamenána jména, příslušející 14 rolnickým usedlostem – Miškovský František a Josef, Jiránek, Moravec, Fott Josef a Václav, Hrouda, Sadek, Beneš, Votýpka, Kvíz, Šplíchal, Hladík a Pobuda. Z nich jen Kvíz a Moravec vlastnili více než 10 hektarů polností, ostatní rolnické usedlosti hospodařili na menší výměře polností a zbytek byli domkáři s několika korci polí a bezzemci.

Obec měla svého představeného, který podléhal obecnímu starostovi v Tismicích. Byl volen na 3 roky a k ruce měl obecní radu. Volební právo bylo omezeno a ženy volebního práva neměly vůbec. (Tím ovšem není možno říci, že ženy na veřejné mínění svého vlivu neuplatňovaly.) Představenstvo spravovalo jmění obce, vybíralo obecní a školní přirážky, představený obec zastupoval v Tismicích a Českém Brodě, též vyřizoval korespondenci a řešil menší přestupky a spory v obci. Vrátkov měl i svého obecního policajta, který pomáhal v osadě udržovat pořádek.

Obecní kronika

je významným pramenem poznání historie naší obce
a tímto děkujeme i jejím autorům!

